

TARPTAUTNĖ ŠRI SATJOS SAI ORGANIZACIJA

MAHAŠIVARATRIŠ 2024

Studijų vadovas

Su meile ir dėkingumu dedamas prie

Bhagavano Šri Satjos Sai Babos

lotoso pėdų 2024 m. Mahašivaratrio proga

Ižanga

Meilės kupinas Sairam!

Šri Satjai Sai Babai dieviškai palaiminus, Šri Satjos Sai šventraščių studijų komitetas išleidžia studijų vadovą Mahašivaratriui 2024 paminėti. Budėjimas per šią garbingą šventę skiriamas tam, kad mažiau tapatintumės su protu ir stiprintume vienybę su Dievu.

1990 metais Indijos kultūros ir dvasingumo kursuose Brindavane, Bangalore, Svamis skyrė visą paskaitą šiam dvigubam tikslui pabrėžti. Vasaros kursai buvo galingas šuolis gilyn į dvasingumą, juos vedė pats Svamis. Žvelgiant iš laiko perspektyvos, jie puikiai tinka ir mums: galime nuodugniai patyrinėti save ir sykiu teoriją pritaikyti praktiškai.

Meldžiame ir tikimės, kad pasitelkę klausimus apmąstymui po kiekvieno skirsnio galėsime atrasti Svamio dieviškosios išminties brangakmenių ir perlų. Tegul Jis palaimina mūsų pastangas ir dovanoja savo malonę, kad visi patirtume vidinį paveldėtą turtą – palaimingąją dvasinę tikrovę.

Su meile

Šri Satjos Sai šventraščių studijų komitetas

Dieviškoji kalba

Brindavanas, 1990 m. gegužės 29 d.

ŠIOJE VISATOJE NĖRA NIEKO, KAS NEBŪTŲ ATMA

Dieviškosios meilės įsikūnijimai!

aham ātmā guḍākeśa sarvabhūtāśayasthitāḥ

aham ādīś ca madhyaṃ ca bhūtānām anta eva ca

*Aš – būtybių nemirštanti siela, gyvenu jų širdy, Gudakeša,
Aš – pradžia jų, Aš – vidurys jų, Aš – visų jų baiga taipogi.*¹

Taip teigia Krišna *Bhagavadgytoje*.

Viskas, ką matote kosmose, judantys ir nejudantys objektai yra Atmos apraiška. Dvasinėje tikrovėje visa, ką girdite kiekviename žingsnyje, yra Atma. Tai, kas matoma, yra Atma. Tai, kas girdima, yra Atma. Tai, kas verčia jus pamiršti, taip pat yra Atma. Štai kodėl Krišna paskelbė Ardžunai: „Šioje visatoje nėra nieko, kas nebūtų Atma.“ Šiandien žmogui reikia ryžtis suvokti Atmą. Vadinasi, suvokti savo tikrąjį Aš. Tai vadinama *ātmajñāna* (savojo Aš pažinimu).

Svarbiausias žmogaus gyvenimo tikslas turėtų būti patirti dvasinę palaimą (*ātmānanda*). Nė vienas neturėtų pamiršti Atmos principo. Atma dar vadinama *eruka* (sąmone). Ši sąmonė pažadina kiekvienos būtybės „aš“ pojūtį. Jis išreiškiamas terminu *aham* (aš). Kai šis „aš“ susitapatina su kūnu, įgauna ego (*ahankāra*) išraišką. Tai apgaulingas, netikras „aš“.

KLAUSIMAI

1. Kaip savo kasdieniame gyvenime galiu tiesiogiai suvokti visa apimančios Atmos buvimą?
2. Kaip atskirti „žinojimą apie“ Atmą nuo tiesioginio Atmos palaimos suvokimo?

„Aš“ yra pirmasis iš Atmos kylantis garsas

Tarp Atmos ir jūsų nuolat braunasi protas. Kaip iš saulės išgarinto vandens susidaręs debesis paslepia pačią saulę, taip iš Atmos kilęs protas uždengia pačią Atmą. Kol yra protas, žmogus negali nei suprasti Atmos prigimties, nei suvokti Atmos. Tik tas, kuris visose sąmonei būsenose suvokia Atmą, gali tvirtinti, kad tiesiogiai regi savąjį Aš (*atma sākṣātkāra*). Pirmasis garsas, kurį išgirsta žmogus kylantį iš Atmos, yra „Aš“. Tik atsiradus „Aš“ prasidėjo kūrimo procesas. Jei nėra „Aš“, nėra ir kūrimo. Sąvokos „Aš“, „Atma“ ir „Brahma“ yra sinonimai. Su protu nesusijęs „Aš“ yra Atma. Su protu susijęs „aš“ yra tariamasis „aš“ (*mithyātma*). Yra tik viena Atma. Tai tikrasis „Aš“.

Žmogus imasi įvairių dvasinių pratybų, norėdamas suvokti Vienį, savy talpinantį daugybę. Iš tikrųjų visos pastangos ieškoti Atmos kyla iš neišmanymo. Savąjį Aš suvokęs žmogus (*jñānin*) nedaro tokių pastangų. Visos pastangos, kuriomis siekiama suvokti vienintelį „Aš“, yra tik bandymai patenkinti protą. Mat norint patirti Vienį, tereikia eliminuoti protą. Kvaila vadinamąja dvasine sadhana šiam tikslui stiprinti protą.

¹ *Bhagavadgyta* X, 20. A. Bukonto vertimas (vert. past.).

Jei norite imtis sadhanos, pirmiausia atsikratykite jausmo, kad nesate Atma (*anātma bhāva*). Norėdami patirti Atmos palaimą, turite nukreipti žvilgsnį į Atmą. Iš tikrųjų visos pastangos patirti Atmos palaimą yra proto blaškymasis. Siekdamas išsivadavimo žmogus garbina nesuskaičiuojamą daugybę dievybių. Kokia iš to nauda, jei visos religijos skelbia, kad yra tik vienas Dievas. Tokie ieškojimai yra suklaidinto proto padariniai. Kol yra protas, tol liks ir troškimai. Kol yra troškimų, tol yra mėgstamų ir nemėgstamų dalykų, – neįmanoma jų atsikratyti. Jie palaiko ego. Kol yra ego, negalima patirti Atmos. Pažinti Atmą, patirti Atmos palaimą ir regėti Atmą galima tik eliminavus protą, niekaip kitaip.

KLAUSIMAI

1. Visos žmogaus pastangos siekti vienovės gimsta iš nežinojimo. Ką tai reiškia?
2. Kaip galime žinoti, kada sadhana yra mūsų, kaip Atmos, išraiška, o kada – tik priemonė patenkinti protą?

Nuo upės srovės (*bhrama*) iki Brahmano

Iš kur kilo protas (*manas*), intelektas (*buddhi*), atmintis (*citta*) ir ego (*ahankāra*), kaip jie vystosi ir su kuo susilieja? Visa kilo iš Brahmano, iš Atmos. Tai kaip galite rasti savo šaltinį, arba savo tikrąjį Aš, jei ieškote jo kitur, ne savyje?

Taip ieškoti – tai lyg gaudyti vagį, vilkintį policininko uniformą. Norint pažinti savąjį Aš, ar bereikia kitų dvasinių praktikų? Yra pasakojimas, atskleidžiantis tokios padėties beprasmiškumą. Dešimt neišmanėlių, išsiruošusių į piligriminę kelionę, bandė persikelti per upę. Ją perplaukę nutarė įsitikinti, ar visi dešimt ją įveikė. Pradėjęs skaičiuoti vienas vyriškis pastebėjo, kad perplaukė tik devyni, ir ėmė dejuoti, kad dešimtąjį tikriausiai nusinešė upė. Kiti irgi skaičiavo taip pat – praleisdami save, ir įsitikino, kad trūksta vieno žmogaus. Juos vargstančius pastebėjo praeivis ir paklausė, dėl ko jie tokie nusiminę. Visi atsakė, kad vienas jų bendrakeleivis pražuvo upėje. Sumanus keliautojas suprato, kad kiekvienas skaičiuodamas praleido save ir suskaičiavo tik likusius devynis. Išrikiavęs piligrimus į eilę jis suskaičiavo visus dešimt ir paaiškino, kad anksčiau skaičiuodami visi praleido save.

Vadinasi, žmogus, kuris nesuvokia savęs, negali nieko suvokti teisingai. Kai pats esi Atma, bet meldiesi kažkam išorėje, kaip gali pažinti savąjį Aš, Atmą?

KLAUSIMAI

1. Kaip žmogus gali imtis sadhanos „atrasti ir pažinti Savąjį Aš“?
2. Kokia yra save suvokiančio žmogaus perspektyva? Kaip toks asmuo gyvena pasaulyje?

Vienovė, sudaranti tariamos įvairovės pagrindą

„Vienas tetampa daugybe“

Todėl turite suvokti, kad tariamoje įvairovėje slypi vienovė. Visi regimi nesuskaičiuojami pavidalai yra jūsų pačių veidrodiniai atspindžiai. Jūs nepaisote pirminės formos ir rūpinatės atvaizdais. Tai ir yra jus kamuojanti iliuzija. Bhramos (iliuzijos) įtrauktas žmogus nepastebi Brahmos (Dievo). Visos dvasinės praktikos, kurias atliekate, menkai padės suvokti Atmą. Jos gali padėti tik nuraminti protą. O jūs turite visai sustabdyti mąstymo procesą. Nuraminti protą yra tik pagalbinė priemonė, jis greit ir vėl susijaudins. Ieškant Atmos naudingos tik tos dvasinės praktikos, kuriomis eliminuojamas protas.

KLAUSIMAI

1. Kaip galime sustabdyti galvoje vykstančius mąstymo procesus, siekdami patirti Atmą?
2. Šis skirsnis primena, kad turime sudaužyti veidrodį, kuris atspindi vieną, tapusį daugybe. Kokių priemonių, kokios dvasinės praktikos galime imtis, kad pamažu neliktų šio veidrodžio?

Išsivadukite iš egoistinių iliuzijų

Susitapatinus su kūnu bujoja ir plečiasi ego (*aham*). Stiprėja pojūtis: „Tai darau aš. Tuo mėgaujuosi aš. Man sekasi.“ Studentai! Turite suprasti, kad sėkmė ar nesėkmė nepriklauso nuo jūsų pastangų ar dvasinės praktikos. Panirę į egoistinę iliuziją įsivaizduojate esą savo likimo kūrėjai. Pasaulyje matote daugybę pavyzdžių, kai didvyriškų pastangų nevainikuoja sėkmė. Galite regėti ir sėkmės pavyzdžių, pasiektų itin nedidelėmis pastangomis. Užuoat patyrę nesėkmės, kliovęsi vien savo jėgomis ir nusivylę, verčiau pasitikėkite Dievu ir visus darbus paskirkite Jam. Turite suprasti, kad vien nuo jūsų pastangų mažai kas priklauso. To įrodymų galite rasti savo kūne.

Pavyzdžiui, kaip stengiatės, kad jūsų širdis plaktų ritmingai? Ar daug esate atsakingas už tai, kad nesustotų kvėpavimo procesas? Kuo prisidedate prie virškinimo proceso? Ar visa tai vyksta žmogaus pastangomis? Ne. Ar galite gyventi arba mirti vien to panorėję? Ar esate atsakingi už tai, kad gimėte? Nė kiek. Patyrinėję šią sritį suprasite, kad visi sunkumai kyla dėl įsitikinimo, esą veikiate ir mėgaujateš jūs.

Visi šiandien žmogaus atliekami veiksmai skirti protui patenkinti. Tačiau kad ir kiek besistengtumėte, protas niekada nebūna patenkintas. Kas yra šis protas? Tai apgaulė (*māyā*), troškimas, neišmanymas, reiškinių pasaulis (*prakṛti*) ir iliuzija (*bhṛānti*). Ar įmanoma suvokti Brahmą

paskendus šioje proto iliuzijoje? Jūs bijote savo šešėlio. Jus gąsdina jūsų mintys. Tiesa ta, kad yra tik Vienas. Jis vadinamas įvairiais vardais. Tai yra Atma. Panditai Aukščiausiąjį apibūdina kaip Būtį-Sąmonę-Palaimą (*saccidānanda*). Tai nėra teisinga. Jis yra *sat*, Jis yra *cit* ir Jis yra *ānanda*. Tai nėra trys skirtingos Dievo savybės. Jis įkūnija kiekvieną iš jų.

KLAUSIMAI

1. Protas laikomas *māyā* (apgaule), troškimu, neišmanymu, *prakṛti*, iliuzija.

Papaiškinkite išsamiai kiekvieną iš šių apibūdinimų arba proto prigimtį ir nurodykite, kaip galime jį peržengti.

2. Pojūtis, kad veikiame mes, mėgaujamės mes. Pamąstykite, kaip galime pamažu mažinti šį poveikį.

Tikėdami iliuzija (*mithyā*) atsižadate tiesos (*satya*)

Kai kurie žmonės imasi medituoti tikėdami, kad yra kažkokia galingesnė jėga, kurią turi patirti. Dar žmonės griebiasi sunkių pratimų, norėdami įgyti kažin kokios slaptos, paslaptingos ir nuostabios galios, kuri nuo jų skiriasi. Tačiau taip elgiasi nežinodami. Kol manote, kad yra kažkokia už jus aukštesnė galia, skęstate neišmanyme. Pasaulyje nėra nieko aukštesnio už jus. Tačiau protas verčia tikėti tokios jėgos buvimu. Pavyzdžiui, sapne matome įvairių reginių ir patiriame visokių išgyvenimų, bet ar ilgai jie tikri? Tikri tik tol, kol sapnuojate. Kai sapnas baigiasi, tie reginiai tampa netikri. Taip ir jūsų džiaugsmas ir liūdesys, laimėjimai ir praradimai tikri tol, kol protą veikia iliuzija. Kai iliuzija išsisklaido, visa tai tampa netikra.

Taigi visi reiškiniai, kuriuos patiriame iliuzijos paveiktu protu, yra netikri (*mithyā*). Remdamiesi šia *mithyā* jūs atsisakote tiesos (*satya*). Visiškai susitapatindami su kūnu skatiname bujoti ego (*ahaṅkāra*). Suvokę šią paprastą tiesą, plačiau pažvelgsite į pasaulį. Pasaulyje nėra nieko kito, tik Savasis Aš. Vis skirtingi objektai yra Vienio atspindžiai. Visur šiame pasaulyje yra veikėjas (*kartā*), veiksmo rezultatas (*karma*) ir pats veiksmas (*kriyā*). Tačiau dvasinėje plotmėje yra tik *kartā*, o veiksmo rezultato ir paties veiksmo nėra. Veikėjas yra ir veiksmas, ir rezultatas. Atmos principas, išreiškiantis visos šios trejybės vienovę, yra Viena Visuotinė Sąmonė (*caitanya*), ji persmelkia kosmosą. Ji negali vienur būti, o kitur nebūti.

KLAUSIMAI

1. Kaip mes atsižadame tiesos? Kaip suvokti, kad veikiami iliuzijos atsisakome tiesos savo kasdieniame gyvenime?

2. Žemiškoji patirtis turi tris aspektus, t. y. veikėją, priežastinį veiksmažodį ir galutinį produktą. Tuo tarpu dvasiniame pasaulyje yra tik Veikėjas. Kokią reikšmę šis faktas turi mano kasdienei sadhanai?

Kosminė Sąmonė

Ši Kosminė Sąmonė paprastiems žmonėms buvo apibūdinta kaip *sat-cit-ānanda*, kad jie galėtų suvokti jos prigimtį. Tačiau vedantos filosofai šias tris sąvokas vertino kaip skirtingas tos pačios Tiesos išraiškas. Vedantos žinovų jos vadinamos *asti-bhāti-priyam*. Iš tiesų visos trys iš esmės reiškia tą patį. Kai sakoma: „Čia yra stiklinė“, toji esatis yra *asti*, arba *sat*. Tai, kad ji suvokiama, yra *bhāti*, arba *cit* (pažinumas). Galiausiai potyris „aš ja mėgaujuosi“ yra *priyam*, arba *ānanda*. *Sat, cit* ir *ānanda* yra viena. Vienas ir tas pats dalykas yra būtis (*asti*), jis suvokiamas (*bhāti*) ir teikia palaimą (*priyam*).

Nors yra tik Vienas, iliuzijos veikiamu protu mes Jį patiriame kaip daugybę. Todėl tikrąją Atmos prigimtį (*ātmatattva*) reikia patirti įvairovėje įžvelgiant vienybę. Atma neturi pavidalo, tačiau įgyja visus pavidalus. Ji panaši į orą, kuris neturi formos, bet įgauna pavidalą tos talpos, kurią užpildo. Pripūstas į balioną jis įgauna baliono formą. Pripūstas į futbolo kamuolį, įgauna kamuolio formą. Pripūstas į oro pagalvę, turi pagalvės formą. Taigi oras neturi formos ar kokios konkrečios ypatybės, bet yra kaip Tas, kuris turi tik vieną savybę, t. y. Sąmonę (*caitanya*).

KLAUSIMAI

1. Aukščiau pateiktą pavyzdį Svamis pateikė norėdamas paaiškinti *asti, bhāti* ir *priyam* (*ānanda*). Iš savo kasdienės patirties papasakokite, kaip galima patirti *asti, bhāti* ir *priyam*.
2. Kaip šis žinojimas padeda žmogui jo kelionėje suvokti Atmą?

Sąžinė yra sąmonės dalis

Nelengva suprasti Sąmonės (*caitanya*) prigimtį. Norėdami tai padaryti, turite suprasti vieną jos dalį, būtent Sąžinę. Sąžinė yra Liudytojas. Ji dar žinoma kaip Sąmoningumas. Liudytojui veikti reikia tam tikro pagrindo. Tas pagrindas yra tai, ką „suvokiate“ nemiegodami. Yra šios trys būsenos: tas, kuris suvokia, Sąžinė ir Sąmonė. Pirmoji susijusi su pojūčiais. Sąžinė susijusi su protu. Sąmonė susijusi su Atma. Šios trys būsenos išskirtos siekiant suprasti žemiškus procesus. Tai galima iliustruoti pavyzdžiu:

Salėje vyksta gydytojų konferencija. Joje gali būti įvairių specialistų. Tačiau visi jie vadinami gydytojais. Kiekvienas gali būti vienos žmogaus organizmo dalies specialistas, pavyzdžiui, širdies, ausų, smegenų, inkstų ar bet kurios kitos. Žmogaus kūnas yra vienas, bet dėl specializacijos

suskirstytas į daugybę dalių. Tačiau visi specialistai yra gydytojai. Panašiai visi žmonės yra Atmos pavidalai (*atma svarūpa*). Bet pagal tai, kaip užsidirba pragyvenimui, jie gali būti darbininkai, valstybės tarnautojai, prekybininkai ar ūkininkai. Dėl skirtingos veiklos jie vadinami skirtingai, tačiau tie pavadinimai nėra ilgalaikiai.

Panašiai, nors Atma yra viena ir ta pati kiekvienam žmoguje, skirtingi asmenys skiriasi fizinėmis bei kitomis savybėmis ir santykiais. Pavyzdžiui, sudužus lėktuvui, žmogus labiau domisi keleivių likimu, jei tuo lėktuvu keliavo jo giminės ir artimieji. Priešingu atveju žmonės tik smalsauja apie avarijos smulkmenas. Lygiai taip pat, kol Atma nelaikoma sava, jūs Atma domitės tik dėl informacijos. Kai suvoksite, kad Atma yra kiekviename žmoguje esantis Savasis Aš, prasidės transformacija. Yra tik Vienas, kito nėra. Tačiau kol yra protas ir kūnas, sunku patirti šią vienovę. Nepaisant sunkumų, visi turi stengtis atrasti tikrąjį Aš.

KLAUSIMAI

1. Kartą Svamis pasakė, kad sąžinė yra jūsų Guru. Kaip galėtume permąstyti aukščiau pateiktos žinios turinį ir prieiti prie šios išvados?

2. Vienovę iš tiesų galime patirti tik mūsų Atmos savastimi. Taigi iš savo kasdienių patirčių, susijusių su kūnu ir protu, įvertinkime, kaip toli ar arti esame nuo mūsų Atmos tikrovės.

Pirmiausia supraskite Atmą

Matėme, kad kūną galima palyginti su kovos vežimu, jusles – su žirgais, protą – su vadelėmis, o *buddhi* – su vadeliotuju. Tačiau be šių dalykų dar yra vežimo Šeimininkas – kiekviename esanti Atma. Visose būtybėse gyvena tik Vienas (*eko vaśī sarvabhūtāntarātmā*)². Vadinasi, negana žinoti, kaip veikia kūnas, juslės protas ir *buddhi*, svarbiausia reikia suprasti Atmą. Atsisakę pojūčio „aš“ ir „mano“, turite pareigas atlikti kaip dvasinę discipliną. Savo pareigos atlikimas vadinamas joga (*kartavyam yoga ucyate*)³. Praktikuodami šią jogą patirsite dvasinės palaimos džiaugsmą. Jei nėra šios jogos, kyla *roga* (liga). Tyrinėkite proto veiklą, siekdami išsiaiškinti, ar ji jus pavergia, ar išsilaisvina, ir suprasite, kad ji veda tik į vergiją.

Svarbiausia šiandieninio pasaulio susiskaidymo, konfliktų, netvarkos ir smurto priežastis ir ta, kad žmonės nejaučia tarpusavio vienybės. Būtina kuo skubiau diegti meilės dvasią, kuri padėtų skatinti vienybės jausmą. Šiuo metu ugdymas nėra tikrasis pažinimas, o tikėjimas nuo vieno nežinojimo prie kito. Jei norite pažinti Atmą, ji yra Sąmonė (*caitanya*) tarp gretimų sąmonės

2 *Katha upanišada* 2.2.12.

3 Pritaikyta *Bhagavadgytos* II, 48 eilutė *samatvam yoga ucyate*. Norint atlikti savo pareigą (*kartavyam*) neprisirišant prie rezultatų, reikia būti nešališkam arba vienodai (*samatva*) priimti simpatijas ir antipatijas, sėkmę ir nesėkmę, pagyras ir kaltinimus.

būsenų. Ne visiems lengva tai suprasti. Yra būseną tarp budrumo ir miego. Nedaugelis žino, kas ji. Tik jogai tai suvokė. Atmos būseną yra tai, kas apima tarp budrumo ir miego. Budrumo būseną valdo radžoguna. Miegą – tamoguna. Tarp jų yra satva – tai pati Atma.

KLAUSIMAI

1. Sugretinkite vežimo analogiją su keturiomis žmogaus asmenybės sudedamosiomis dalimis ir prisiminkite kasdienio gyvenimo patirtį, kai leidome *buddhi* priimti sprendimus.
2. Kokias sadhanas reikia atlikti, kad mūsų vidinis vadeliotojas darytų didesnę įtaką mūsų sprendimams?

sathyasai.org